

בעזרת השם יתברך

גליון # 36 - חודש אלול תש"ל

אגרון עולמי לגלות את האמת על חיוב ישוב ארץ ישראל
שהיא מצות עשה מן התורה ושקולה כנגד כל מצות התורה

בירורי הלכות מכל ספרי שאלות ותשובות

הגליונות האלו מיוסדים לשבור את כח של אלו שמוציאים דיבתם רעה על ארצינו הקדושה כמו שכתוב בספר חפץ חיים בהקדמה, וז"ל: ועוד הלא ידוע הוא שנגזר עלינו גלות מפבר מעת מעשה המרגלים, כמו שכתוב בתהלים (פרק קי"ו, כ"ו-כ"ז), "וישא ידו להם להפיל אותם וגו' בגוים ולזרותם בארצות", וכמו שפרש רשארץ ישראל שם והרמב"ן בפקשת שלח, (במדבר י"ד א') וחטא המרגלים הלא היה עון לשון הרע, וכמו דאיתא בערכין (דף ט"ו.) אם כן אנו מכרחין לתקן זה החטא קדם הגאולה. וכדאיתא בתנא דבי אליהו שהלשון הרע עולה עד כנגד כסא הכבוד, ובפרט כשהוא מדבר נגד ארץ ישראל.

על ידי שנלמוד על מצות ישוב ארץ ישראל נזכה שכל בני ישראל יעלו לארצינו הקדושה כמ"ש בעובדיה (פרק א פסוק יז) ובהר ציון תהיה פליטה והיה קדש וירשו בית יעקב את מורשיהם. (ובספר ישעיה פרק ס פסוק כא) ועמד כלם צדיקים לעולם וירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה. ונזכה בקרוב ממש לביאת משיח צדקינו בב"א.

עוד לקטנו מדברי חז"ל בש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים, זוהר הקדוש תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מוסר וספרי ח"ן מגדולי האחרונים וספרי תלמידי הבעל שם טוב זצלה"ה

עיה"ק צפת תובב"א

מצות ישיבת ארץ ישראל

על פי שאלות ותשובות באלף שנים האחרונות

ירושלים – מעלתה וקדושתה

שו"ת מהרי"ט חלק ב - אה"ע סימן יב

על הכתב בתווי דלבא יתיב וכל רז לא אנס ליה חכמת אלהים בלבבו תשכון ובקרבו תחנה חשיב ופקיע ומומחה כאילא ביבנה החכם השלם הדיין המצויין כמה"ר שלמה חדידה נר"ו.

שאלה ראובן נתן גט לארוסתו על תנאי שאם לא יתראה ביום חג שבועות בתוך ק"ק אשכנזים בפני עדים כשרים יהיה הגט גט וקודם הזמן הנז' נתפס ביד המושל על שהיה משחק בקוביא כל היום וכל הלילה ושאר דברים רעים שנאמרו למושל עליו ושמו אותו בבור

ומחמת כן לא קיים תנאו להתראות בתוך הקהל ביום הנז' יורינו רבינו אם הגט גט והותרה לעלמא ושכרו כפול.

תשובה הא פסקו כל הפוסקים ז"ל דאין אונס בגיטין שמי שהתנה בגט אם לא אעשה דבר פלו' יהיה הגט ואם אעשה לא יהיה גט וקבע זמן ועבר הזמן שנקבע ולא עשה הדבר שהתנה אעפ"י שנאנס ומסבת האונס לא קיים תנאו אין בדבריו כלום והגט כשר והאשה היא מגורשת. וכתבו התוס' והרא"ש דבאונס דלא שכיח כלל כגון אכלו ארי או נפל הבית עליו ומת שהם מילתא דלא שכיח כלל יש טענת אונס ואינו גט ובמלתא דשכיח ולא שכיח כגון חלה בהא איכא תרי לישני בגמרא וקי"ל כלישנא קמא דאין טענת אונס בגיטין והרב המ"מ כת' בפ' ט' מה' גירושין שגם הרמב"ן והרשב"א ז"ל הסכימו לחלוק בזה דאונס דלא שכיח גם הר"ן ז"ל כתב חלוק זה בפ' כל הגט ופ' מי שאחזו.

מעתה בנדון דידן לא נשאר בלתי לשקול במאזני צדק אם מה שנתפס ביד המושל הוי מילתא דלא שכיחא כלל או שכיח קצת כמו חלה וראיתי בשלטי הגבורים ס"פ כל הגט לשון ריא"ז וז"ל וכן בכל ענין שנאנס בין חלה בין שנחבש בבית האסורים ולא יכול לבא לקיים תנאו אינו יכול לבטל גיטו משום טענת אונס עכ"ל. ואין לומר דריא"ז פליג על סבר' הפוסקי' שכתבנו שחלקו בין אונס דלא שכיח כלל לאונס דשכיח קצת כמו חלה וס"ל דאפילו באונס דלא שכיח כלל אין אונס בגטין ולפיכך כת' שנחבש בבית האסורים אינו יכול לבטל הגט אע"ג דלא שכיח כלל אבל לשאר הפוסקים בטל הגט כיון דלא שכיח כלל הא ליתא דא"כ הול"ל בין שאכלו ארי או נפל עליו הבית בין שנחבש וכו' אלא ודאי כונת ריא"ז להשוות נחבש עם חלה דשניהם שכיח ולא שכיח נינהו ומש"כ וכן בכל ענין שנאנס לאו בכל ענין קאמר אלא בדומים לחלה ונחבש דשכיחי קצת ולא מפשינן פלוגתא בין הפוסקים ועדיין יש לבעל דין מקום להתעקש ולומר דלא קאמר ריא"ז אלא

בנחבש על עסקי ממון דשכיחי טפי אבל נחבש על עסקי דברי עונות כנדון דידן יאמר דלא שכיח כלל ודמיא לאכלו ארי.

ולדידי מסתברא לי אדרבה חלוף הדברים דכשיש בו דברים הרעים כנ"ד שמשחק בקוביא לילה ויומם ודברי עונות אחרים זולת זה א"כ לאיש אשר אלה לו ודאי מעותד הוא לנפול ברשת מושל בעמים. וכמאמר שלמה המלך עליו השלום ונעקש /ומעקש/ דרכים יפול באחת כל שכן בזמן הזה היום רבו המלשינים הודיעו בעמים כל עניני פרטי איש ואיש מבני ישראל להתנפל עליהם ולכן נראה ודאי ההולך בדרך לא טוב סופו ליפול בידם ודבר זה שכיח קרינן ביה הן אמת לעת כזאת אין בידי לענין זה ראייה גמורה זולת מן הסבר' כדפירשנו ומי שיאמר שזה הוא מילתא דלא שכיחא כלל עליו הראי' ולסברת הגאון ז"ל שכתב בשמו שפוסק דיש אונס בגיטין כלישנא בתרא לחומרא לית דחשש ליה כלל דיחיד זה הוא לגבי כל הפוסקים ז"ל ומעשים בכל יום לא חיישינן ליה ומה שהזכיר מהריב"ל סברת הגאון שזכרנו בתשובה סימן ב' יראה הרואה בדבריו דאינו אלא לרווחא דמילתא.

ומודינא שאם תפיסה זו שנתפש המגרש בנדון דידן היא היתה הסבה באופן שהעכבה היתה מצדה שראוי להחמיר כסברת מהריב"ל בתשובה הנזכרת אבל אם אין ידה בדבר הזה חזר הדין כמו שכתבנו דכיון שהוא בעל מעשים רעים נכון לידו יום התפיסה בידי האומות ועדיפא האי ממ"ש מהריב"ל באותה תשובה שמה שהלכה האשה ותצא מן המקום אשר הית' שם דהוי מלתא דשכיח מדאמרי' בתוס' דהשתא בכל המקומות ניידא כבני מחוזא. כלל הדברים שע"פ מ"ש בשאלה שהמגרש הזה נתפש ביד המושל על דבר אמת וזה דרכו כל הימים א"כ הגט גט כיון שלא קיים התנאי ובלבד אם יסכימו בעלי הוראה בהיתר אז תהיה האשה הזאת מותרת. וזהו הנלע"ד הצעיר יחיאל באסן.

תשובה דברי הרב המובהק בוצינא דנהורא כמה"ר יחיאל נר"ו אינן צריכין חיזוק עליהם אין להוסיף ומהם אין לגרוע דודאי אין אונס בגטין זולתי באונסא דלא שכיח כלל כגון אכלו ארי כמו שאמרו רבוותא ז"ל וכבר שקל במאזני צדק הרב שיחיה שמה שנתפס ביד המושל הוו מילתא דשכיח קצת דלא הוי אונס והביא ממ"ש ריא"ז ז"ל בין שחלה בין שנחבש בבית האסורים דלאו דס"ל כמ"ד דאפי' אונסא דלא שכיח כלל הוי אונס דא"כ הו"ל אפי' אכלו ארי דאתמר בגמ' אלא כונתו להשוות נחבש לחלה לאפוקי ממאן דמפליג בין אונס בידי אדם לאונס בידי שמים כמ"ש הטור וכ"ש למי שמעשיו מקולקלים דשכיח ליה הזיקא והיה לו לחוש פן ינקש בפועל כפיו כדאמרי' בהנזקין חטאה את דכתיב פחדו בציון חטאים ואם בתקיפי דידהו אמרי' מצויין בעלי זרוע ליפול מחמת רשעים כל שכן באמללים שבהם והמטים עקלקלותם יוליכם ה' את פועלי און וכתוב הולך בתום ילך בטח ומעקש דרכיו יודע כלומר אע"פ שיעקש דרכיו לעשות במטמוניות סופו להודע כל שכן מי שמעשיו בפרהסיא ומה גם שאמרו שכבר נתפס פעם אחרת על מעשים אלו ואיך יהיה מתעבר ובוטח הרי אמרו מאן דנכית ליה חיויא וכו' ואין ס' דבאדם אשר כזה התפיסה לא נפלאת היא ממנו ולא רחוקה רק שכיחא ושכיחא.

ומיהו איכא למידק בהא נהי דהו"ל לאסוקי אדעתיה שיתפס על מעשיו הרעים מ"מ לא אסיק אדעתיה שתהא התפיסה מעכבתו שלא לצאת בקולר לשעה קלה להתראות יום חג השבועות בב"ה בשעה שהצבו מתפללין כדי לקיים תנאו ומש"כ רבי' ישעי' ז"ל דנחבש בבית האסורין לא הוי אונס לבטל את הגט כיון דשכיח היינו כשהו' בעיר אחר' שהתפיסה מעכבתו שלא לבא לעירו אבל נחבש בתוך העיר עצמ' מילתא דלא שכיחא מקרי שיהיה נחבש בענין שלא יוכל לצאת לפי שעה על ידי שומר איברא דדא היא תברה שהואיל ומצוי הוא לצאת מי עכב עליו שלא לצאת ואפילו יאמר שנאנס לא מהימנין ליה שכל שלא נתברר האונס אין חוששין כדאמרי' דאין אונס בגטין ומפרש טעמיה משום צנועות דזמנין דלא אניס וסברה דאניס ומעגנא

ויתבא ופירשו התוספות דמן הדין לית לן למיחש דילמא אניס הוא דרובן לא אניסי ולהכי קרי להו צנועות שמחמירין על עצמן אף על גב דמצי לאינסובי ומיהו אם יברר שאנוס היה בכך אי נמי אם האשה עצמה ידעה בהכי ודאי יש לה לחוש בעצמה כמ"ש התוס' גבי פרוצות דזמנין דאניס ואמרה לא אניס כלומר היא יודעת דאניס ומכחשת ומסתברא דכיון שהחבישה שכיחא והוה ליה לאסוקי אדעתיה גם הוה ליה לאסוקי שמא יארע לו שום עיכוב ותטרף לו השעה שלא יוכל לצאת למועד שמור מאחר שהוא יודע שא"א לו לקיים תנאו זולתי באותה שעה או באותו היום איכא למיחש שלא יהיה אז שעת הכושר מחמת כמה מניעות מצויות. ומסתייעא האי סברא מהא דאמרי' בפסחים בפרק האשה וכן מי שהבטיחוהו לצאת מבית האסורי' אין שוחטי' עליו. ובגמ' לא שנו אלא בית האסורי' של עכו"ם אבל בית האסורי' של ישראל כיון דאבטחיניה מפקין ליה דכתיב שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב. ואמר רב חסדא הא דאמרן בית האסורים דעכו"ם לא אמרן אלא חוץ לחומ' בית פאגי אבל לפני' מחומו' בית פאגי שוחטין עליו בפני עצמו דאפש' דאמטו ליה ואכיל אבל חוץ לחומות בית פאגי דא"א לו לאכול שם אין שוחטין עליו אם לא שהבטיחוהו ישראל דקיימי בהמנותייהו ובתוספות כתב דבירושלמי מוקי מתני' שאין שוחטין עליהם אפי' עם אחרי' דליכא למיחש שיביאו לידי פסול אלא כשהבטיחוהו ישראל אבל בעכו"ם אשר פיה' דבר שוא משמע דלא סמכינן אהבטחתן של עכו"ם אפי' לשע' קלה שיוציאוהו בכדי שיאכל את הפסח ויחזור. ואין לדחות דחוץ לחומות בית פאגי שאני דלא שכיח לחזור בשעתו לירושלים כי דלתותיה ננעלות בלילה משקיעת החמה עד אור הבוקר. חדא דאפשר למסרו ע"י שומר עד הבקר משהשערים נפתחים. ועוד דבית פאגי בתוך ישובה של ירושלים היה כדאמרי' בפ' ב' דשבועות שתי ביצעין היו בהר המשחה התחתונ' נתקדשה בכל אלו פי' במלך ונביא וכו' וחברים אוכלי' שם קדשי' קלי' ומ"ש העליונה לא נתקדשה בכל אלו ועמי הארץ היו טועים ומחשיבים בקדושה ואוכלי' שם ק"ק ומ"ש וחומות בית פאגי היינו חומה של הבצעה הראשונה שהיא התחתונה

שהי' עשוי' לחיזוק חומת ירושלים כדפרש"י וחוץ לחומת בית פאגאי /פאגי/ היינו בבצעה השניה ועדיין יש חומה אחרת במעל' ההר שהדרי' שם בין החומו' הם יושבי' ושכיח' מילתא שהשערי' שבין שנים לשלישית יהיו נפתחים עד שתכלה רגל מן השוק ומה גם בליל הפסח שכמה בני אדם הדרי' בבצע' העליונה צריכים לאכול את הפסח לפנים מחומת בית פאגאי והולכי' וישני' בבתיהם והלילה הזה שמורים לכל בני ישראל ומפני כן אין שוחטי' עליהם אלא א"כ הבטיחוהו ישראל שלא ישקרו באמונתם ומינה נילף שאעפ"י שיתברר שנאנס בכך שלא יכול לצאת ע"י בטחון מלתא דשכיחא היא ואף ע"ג דחשיב אונס הוי בכלל אין אונס בגיטין.

ומה שיש לעיין בנ"ד הוא מה שחוכך הרב נר"ו אם תפיסה זו שנתפס המגרש היא הית' הסבה באופן שהעכבה היתה מצדה אם נחמיר כסברת הרב מהר"י נ' לב ז"ל דהיכ' דהטמינה עצמה לבטל התנאי כל שהיתה העכבה ממנה חשיב מלתא דלא שכיח. ומיהו נרא' שאין להשוות סבת האונס לאונס עצמו דמאחר שהאונס עצמו מצוי על ידי סבות קרובות והו"ל לאסוקי אדעתיה אעפ"י שאירע הדבר במקרה שנתגלגל על ידי סבה רחוקה כגון שנחבש על ידי בנו או אביו שהדבר ברור כשמש שרחמיו עליו ולא היה לו להזיקו מאחר שהתפיסה היתה ראויה לבא מערורי ומעלולי הו"ל לאתנויי וכדאמרינן בגמרא דכיון דלא אתני איהו דאפסיד אנפשיה שעל דעת כן גרש. ואין להקשות מהא דאמרינן אכלו ארי אין לנו שיהא גט משום דלא שכיח ומה לי אם סבת הארי לא שכיח מ"מ מיתה עצמה שכיחא דשאני התם דמיתה עצמה ומיתה משונה תרי מילי נינהו ואדעתא דמיתה נחית משום דסמך אמאי דאמרי אינשי שב שני הוה מותנא ואיניש בלא זמניה לא מית דמהך טעמא אמרינן בפרק האשה שלום דאמרי לה דבר אינו כמלחמה ומכל מקום לא אסיק שימות קודם זמנו מיתה משונה ע"י ארי דאמר אי לאו דהשטן קטרג בשעת הסכנה עדיין לא הגיע זמנו ליפטר אבל כאן התפיסה עצמה מצויה אם לא תתגלה ע"י אוהביו תתגלה ע"י אויביו וכל האנשים הזרים דשכיחי טובא. ואף על פי

שהדבר הזה הסברא מחייבתו יש להביא סעד מהא דאמרינן בנדריים פרק פותחין בעובדא דרבי ישמעאל בר' יוסי דהו"ל נדרא למשרי אתא לקמיה דרבנן אמרי ליה כמה זמנין מי נדרת אדעתא דהכי אמר להו אין כיון דחזא ההוא קצרא דמצטערי רבנן מחייה אמר אדעתא דמחיין קצרא לא נדרי ושרו ליה רבנן א"ל רב אחא מדפתי לרבינא והא הו"ל נולד ותנן אין פותחין בנולד א"ל לאו נולד הוא שכיחי אפיקורסי דמצערי רבנן. ומסתמ' סבת ההכא' לא אסיק אדעתיה שיצטערו רבנן דיקו' הכובס לחוש על כבודן של חכמי' ויכנו הכה ופצוע דאפיקורוס במלת' דשייך דוקא שכיח דפקר ולא שכיח שיחוסו על כבודן של חכמים אם היה מבזה אות' ואין שונא אוהב אלא כיון שההכאה עצמה שכיחא דמצערי' רבנן להנאתייהו ואפש' היה שיצערנו על עסקי הנדר על סבה קלה הילכך לא הוי נולד אלא מצוי מיקרי'.

ואיברא דבנ"ד אפש' שהאונס תלוי בסבה שאף על פי שאונס החבישה מצויה ע"י כמה בני אדם מצד מעשיו הרעים מ"מ האונס שלא יוכל לצאת באותה שעה אינו מצוי כשהתפיסה ע"י אחרים כמו שהוא מצוי כשהיה על ידי אשתו שכל עצמה אינה מכוונת אלא על אות' שלא יצא ויקיים התנאי. ואיהו מעיקרא לא אסיק אדעתיה מינה אע"ג דאסיק אדעתיה שמא יבא לידי חבישה ע"י אחרים שכוונתן להזיק מ"מ סמכה דעתיה שיצא באותה שעה ע"י שוחד אבל אי הוה אסיק אדעתיה שהיא תלשין עליו לתתו אל הצנוק ואל המהפכת ודאי ידע שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים שאשתו משמרתו לאותה שעה לעשות עם שר בית הסוהר שלא יניחנו לצאת ולא יאבה כי ירבה שוחד.

ואיכא לעיוני ולמידק בהך טעמא שכתב מהר"י נ' לב ז"ל דהיכא שהיתה העכבה ממנ' דחשיב מלתא דלא שכיח דטב למתב טן דו ובטל' דעתה אצל כל הנשים אם תטמין עצמה ותרצה שיהא הגט גט דנהי דאמרינן דאתתא בכל דהו ניחא לה כדאמרינן בר"פ האיש

מקדש וכן במזכה גט לאשתו בס"פ האשה שלום דאפילו במקום קטטה לא מהני דטב למתב טן דו ולא למימרא דלעולם חוב הוא לה ואין צד של זכות אלא שכיון שיש צד של חובה כל שהוא לא חשיב שלום להיות זוכה שלא מדעתו. ולכך אמרו בירושלמי הביאו הרב רבינו ניסים בפרק התקבל אפילו צווחת להתגרש אני אומר שמא חזרה בה אלמא משום שמא אמרינן דאין חוששין לה והיינו טעמא לפי שיש צד של חובה קצת אי אפשר לזכות עד שנדע שהוא זכות לגמרי אבל לא שנחליט המאמר שאין צד של זכות שתראה היא להפקיע עצמה ממנו תדע מדפרכי' בפ' כל הגט וניחוש שמא בא וניחו' שמא פייס ומוקי לה באומ' נאמנת עלי לומר שלא באתי הא לאו הכי חיישינן ואם איתא דלא שכיח כלל שתראה להפקיע עצמה ממנו אמאי ניחוש לה מאחר שהיא או' שלא בא דהא בארוסה דלא שכיח מצדו כולי האי שיבא לפי שאין לבו גס בה לא חיישי' כ"ש שלא ניחוש מצדה אפי' בנשואה שבא והיא תאמר לא בא דלא שכיח כלל ומדחיישי' אלמא שכיחא מילת' שתשקר ותאמר שלא בא להפקיע עצמה ממנו והשת' קלקולי מקלקלא נפשה באיסור אפקועי נפשה בגיט' לכ"ש ועוד שאפש' שעיניה נתנה באחר כדתנן בשלהי נדרי' חזרו לו' שלא תהא אש' נותנת עיניה באחר ומקלקל' על בעלה אלא האומר' טמא' אני לך תביא ראייה לדבריה וכו' ואעפ"י שהיא באה בטענת איסור שנטמאת אין חוששין לדבריה וחשיבא אמתלאה לומר לאפקועי נפשה מבעלה קעבדא ואעפ"י שאינה טוענת כך אנו טוענים בשבילה דלא שויא נפשה חתיכא דאיסורא בהא והיאך נאמר דלא שכיח כלל שתגרום להפקיע עצמה מתחת בעלה בביטול התנאי. ואפשר דמ"ש הרב מהריב"ל דהוי מילתא דלא שכיחא באותו הנדון היינו לגבי הבעל דקים ליה בגווה באשת נעוריו שלעולם היו יושבים בשופי ובאהבה כמה שנים ולא באו לידי גט אלא מפני שהיו הולכים למקום רחוק פן יקראנו אסון ולא ניחא ליה לעגנה ומעולם לא אסיק אדעתיה שאחר שבא בשלום שהיא תבגוד בו כמו שבא בדברי הרב ז"ל ובכגון זה אמרינן לביה אנסיה וסמך על אהבתה שתהיה ברית עולם לא תשכח אבל זה שבלא שום סבה שאלו ממנו גט זמן ומעולם

לא עלתה על דעתו ללכת חוץ ולא תבעו ממנו גט ע"ת אם ירחיק נדוד שהרי לא התנה אם לא אבא כי בעיר היה יושב ולא היה הולך אנה ואנה אלא בקשו ממנו שיתן גט אם יתראה ביום פ' בק"ק אשכנזי' ומאי נפקא לה מינה אם יתראה אם לא יתראה בהא ודאי הו"ל לאסוקי אדעתיה כי תואנה הם מבקשים. ועוד יראה שעוד יש בנ"ד טעם לשבח שכבר ראה כונת' בראשונה כשנתן לה הגט האחד ע"ת אם לא יתראה עמה בפני ב' עדים ואחר מעשה נתגלה לו שכונתה להטמין עצמה ולהסתיר ביום המעשה אשר ע"כ בקשו ממנו שיתנה בענין זה כדי שתוכל להפקיע עצמ' ממנו וע"ז צווח ככרוכיא בשווקים וברחובות שמוטעה היה בדבר וע"ד כן לא נתן הגט ואז נתקבצו החכמים וידעו מפי העדים שהיה ממש כדבריו ושלחו לאשה שלא תסמו' על אותו הגט ולא על התנאי שהיה בטעות ועשו שיכתוב לה גט אחר בתנאי שאם לא יתראה בפני עדי' כדי שלא תהא הטמינה מעכבתו ומאחר שכן עכשיו שהוא נאנס ולא בא לא מצינן למימר דלא אסי' אדעתיה שתהא היא גורמת לחבשו בבית האסורים שהרי הכיר בה בתחלה שהיה דעתה להטמין עצמה אם כן כל טצדקי דמציא למעבד להפטר עצמה ממנו תעשה וכיון דלא אתני איהו דאפסיד אנפשיה ודמי קצת לקטטה בינו לבינה דאמרינן בריש פרק האשה שלום דכיון שרצתה להפקיע עצמה ממנו ולומר גרשתני תו לא מהימנא לומר מת בעלי כ"ש בנ"ד שאין לחוש שהאשה עצמה מסרה אותו לאומות וגם לא אחרים בעדה כי אין לה אב ואם וגם חדלו קרוביה שיעשו להפיק רצונה ועל מי שאפשר לחוש מאן לימא לן שלא יעבור על רצונה ליסרה אותו כדי רשעתו או לסב' אחרת זהו מה שנלע"ד הצעיר יוסף בכמהר"ר משה מטראני זלה"ה.